

Oponentský posudek diplomové práce ing. Petra Holého
Kulturní enkláva obce Horní Víška půl století po zániku – historická interpretace na základě vegetačních příznaků

Vedoucí práce: RNDr. Jiří Sádlo Csc., Botanický ústav AVČR Průhonice

Drže se zpovědního zrcadla k hodnocení diplomových prací, které jsem dostal k dispozici, vezmu to zhurta. O práci kolegy Holého vydávám toto svědectví:

Práce čítá 130 stran včetně sedmnácti samostatně číslovaných příloh. Jejím tématem je nová metoda na pomezí geobotaniky a archeologie. Práce je pilířovou kazustikou z pozdního novověku západních Čech.

Po obsahové stránce shledávám práci velmi uspokojivou. Členění je přehledné, zvládnuto bylo široké pole výchozích konceptuálních rámců (archeologie, historie novověku, geobotanika, věda o krajině). Metoda, kterou autor použil, je nová a autor byl první, kdo ji použil v konkrétní terénní situaci. K tomu byla potřeba obstojná znalost floristiky, geobotaniky, částečně i historické botaniky. To vše autor zvládl.

Výchozí hypotéza práce je, že lokální skladba rostlinstva specificky dokládá minulé děje v krajině včetně dějů antropogenních. Existuje tedy částečný hermetismus (neb chcete-li ekvivalence) mezi těmito ději a současnou kvalitou vegetace. Víme-li, co se na lokalitě kdysi dělo, pochopíme, co tam dnes roste, a naopak víme-li co tam roste, můžeme dobře usuzovat na někdejší děje, a to i na velmi lokální a jemné úrovni. Takto řečeno zní to docela vznešeně, ale je to až trapně prosté (chvojka v lese prozradí bývalý hrob stejně jako odkrytý náhrobní kámen nebo stehenní kost nebožtíka). A také tuto fytoindikaci zná každý geobotanik, ale i každý zkušený vandrák. Méně triviální je to pro mnohé archeology a v tom je inovace a příspěvek metody.

A v odzkoušení metody v praxi a v její aplikaci na konkrétní lokalitu v rámci jejího komplexního archeologického výzkumu spočívá přínos práce.

Vypadá to, že brzo se v archeologii budeme moci bavit týmiž ústy nejen o vykopávkách, jak tomu bylo donedávna, a nejen o terénních geomorfologických příznacích, jak tomu bylo od revoluční práce Ervína Černého koncem 70. let, ale že přibereme i rostlinstvo. Botanika tím přestává být nutně jen tou pomocnou vědou archeologickou. Rostlinstva se teď zmocnila (volám konečně, od středověku asi poprvé!) i humanitní sféra. Populaci, společenstvo nebo vegetační mozaiku teď lze vidět jako artefakt zcela souřadný se sekeromlatem, megalitem, hradištním valem nebo s ruinou kostela.

Práce s literaturou je standardně dobrá, odpovídající zaměření práce. Přes šedesát titulů je právě tak přiměřený počet, jsem spíš rád, že autor nepropadl hnidopišskému literárnímu sběratelství, nedovolává se autorit kvůli malichernostem a omezil se na citace, které byly bezprostředně potřeba. Samostatně se mé zpovědní zrcadlo táže na cizojazyčné tituly. Těžko mít za zlé, že jich byla jen asi desetina: přesně to odpovídá rčení, že co najdeš doma, v cizině nehledej.

Co do formální stránky, opět všechna kritéria zpovědního zrcadla shledávám v pořádku. A opět to nechci zvlášť chválit, ač by se to dalo, dobře věda, že literatura a formality jsou záchranným můstkem prací obsahově podřadných. Kde totiž obsah nestojí za moc, tam se práce literaturou a formální úpravou nevyšperkuje. A práci obsahem výborně by stačilo, kdyby byly tyto formality uspokojivé.

Celkové nadchází nyní hodnocení:

Práce je hodnotná a přínosná jako pilířová studie nové metody, dokonce možná nového konceptuálního rámce.

Práci doporučuji k obhajobě.

Diskusní téma mám toto: *jak interpretovat zjištěná fakta, možnosti metody a její omezení z hlediska paměti krajiny?*

Práci prozatím – bude ovšem ještě záležet na diskusi – hodnotím stupněm výborně. K návrhu kreditního hodnocení nemám srovnání s jinými pracemi, ale kloním se k nejvyšším bodovým počtům.

V Praze 16.2.2006
RNDr. Jiří Sádlo